Ziekte van Aujeszky heeft in Frankrijk de dood van minstens 10 jachthonden veroorzaakt.

De ziekte van Aujeszky heeft recent in Frankrijk geleid tot de dood van minstens 10 jachthonden na contact met besmette wilde zwijnen. Dit dodelijke virus, dat meestal binnen 48 uur fataal is, heeft zich de laatste weken verder verspreid en is nu ook aanwezig in de Dordogne, een populaire bestemming voor Nederlandse toeristen[1][3].

De ziekte van Aujeszky wordt veroorzaakt door het varkensherspesvirus type 1 en treft voornamelijk varkensachtigen, waaronder wilde zwijnen[3]. Andere diersoorten zoals honden, katten en herkauwers kunnen ook besmet raken, maar kunnen de ziekte niet doorgeven en worden beschouwd als “dead-end” gastheren[3] Bij deze dieren ontwikkelt de ziekte zich snel (48 tot 72 uur) en is altijd dodelijk[3].

Verspreiding en risico’s

Het virus circuleert nog steeds onder wilde dieren in Frankrijk, ondanks dat het land officieel vrij is van de ziekte bij gehouden varkens[3]. In 2023 en 2024 zijn er gevallen van Aujeszky vastgesteld bij jachthonden in Frankrijk, wat wijst op een aanhoudend virusreservoir bij wilde everzwijnen[3].

Preventie en maatregelen

Om het risico op besmetting van jachthonden te verminderen, worden de volgende voorzorgsmaatregelen aanbevolen:

1. Voorkom contact tussen honden en slachtafval of geslachte zwijnen.
2. Voer honden nooit met slachtafval van wilde zwijnen
3. Houd honden weg van schuurbomen, voerplaatsen of door zwijnen opengebroken bodem[4].
4. Leer honden aan om wilde zwijnen niet aan te bijten.
5. Werk hygiënisch bij het ontweiden en slachten van wild

Franse dierenartsen roepen op tot een vaccinatiecampagne voor jachthonden om verdere verspreiding te voorkomen.

Situatie in Nederland

Nederland heeft sinds 1 januari 2009 de officiële status “Vrij van Aujeszky” binnen de EU. In 2015 was slechts 1 van de 542 onderzochte wilde zwijnen in Nederland positief voor het virus

Het is belangrijk op te merken dat mensen en mensapen ongevoelig zijn voor het virus, en paarden worden beschouwd als praktisch ongevoelig[5].

Referenties:
[1]
https://www.gddiergezondheid.nl/nl/Diergezondheid/Dierziekten/Ziekte-van-Aujeszky
[2]
https://frodo-n-co.nl/artikelen/over-wild,-wind-en-werklust
[3]
https://favv-afsca.be/nl/themas/dieren/dierengezondheid/dierziekten/ziekte-van-aujeszky
[5]
https://www.wur.nl/nl/onderzoek-resultaten/onderzoeksinstituten/bioveterinary-research/dierziekten/virusziekten/ziekte-van-aujeszky-1.htm
[6]
https://www.gddiergezondheid.nl/nl/Actueel/Nieuws/2020/04/Aujeszky-uitbraak-onder-wilde-zwijnen-in-Midden-Frankrijk
[7]

https://www.varkensbedrijf.nl/diergezondheid/afrikaanse-varkenspest/wilde-zwijnen-midden-frankrijk-besmet-met-aujeszky/

Wat zijn de verschijnselen bij een besmetting van mijn hond

De symptomen van de ziekte van Aujeszky bij honden zijn ernstig en ontwikkelen zich snel. De belangrijkste symptomen

zijn:

- **Hevige jeuk** : Dit is een opvallend symptoom, vaak leidend tot zelfverminking door overmatig schuren, bijten of likken
- **Neurologische verschijnselen** : Deze omvatten krampen, trillen, apathie, en soms agressie die tegen het eigen lichaam gericht is.
- **Overmatig speekselen** : Dit kan lijken op symptomen van hondsdolheid (rabies).
- **Lusteloosheid en zwakte** : Honden worden snel apathisch en verliezen hun energie.
- **Braken en diarree :** Dit kan in sommige gevallen voorkomen .
- **Snelle achteruitgang** : De ziekte leidt altijd tot de dood binnen 48 tot 72 uur na het optreden van de eerste symptomen .

Het is belangrijk om te weten dat er geen behandeling mogelijk is voor deze ziekte bij honden. Preventieve maatregelen, zoals het vermijden van contact met besmette varkens of varkensvlees, zijn cruciaal.

Hoe kan ik mijn jachthond beschermen tegen de ziekte van Aujeszky

Om uw jachthond te beschermen tegen de ziekte van Aujeszky kunt u de volgende voorzorgsmaatregelen nemen:

1. Voorkom contact tussen uw hond en slachtafval of geslachte wilde zwijnen .
2. Leer uw hond tijdens de training om op afstand te blijven van wilde zwijnen
3. Voer uw hond nooit met slachtafval van wilde zwijnen .

4. Houd uw hond weg van schuurbomen, voerplaatsen of door zwijnen opengebroken bodem .
5. Train uw hond om wilde zwijnen niet aan te bijten .
6. Wees extra voorzichtig bij nazoek met zweethonden, aangezien zweet hoge virusconcentraties kan bevatten_.
7. Werk hygiënisch bij het ontweiden en slachten van wild: draag handschoenen, was handen en onderarmen na afloop, en voorkom dat uw hond in contact komt met verontreinigde kleding en laarzen

Het is belangrijk op te merken dat er momenteel geen behandeling mogelijk is voor de ziekte van Aujeszky bij honden 1 . In Frankrijk roepen dierenartsen op tot een vaccinatiecampagne voor jachthonden, maar in Nederland is dit momenteel niet aan de orde aangezien het land sinds 2009 officieel vrij is van de ziekte 1 .

Strengere wapenwetgeving Duitsland en wat betekent dit voor de jagers.

In oktober 2024 heeft Duitsland inderdaad een strengere wapenwetgeving ingevoerd die belangrijke gevolgen heeft voor jagers. Hier een beknopt overzicht van de wijzigingen en de potentiële valkuilen waar jagers zich bewust van moeten zijn:

1. **Strengere Beoordeling van Betrouwbaarheid en Geschiktheid**

De autoriteiten kunnen nu ook de betrouwbaarheid van een jager beoordelen op basis van gedrag op sociale media. Een post die als dreigend of ongepast wordt gezien, kan voldoende zijn om de wapenvergunning in te trekken. Zelfs een veroordeling van 90 dagen voor een misdrijf kan leiden tot verlies van het recht om wapens te bezitten.

2. **Uitgebreide Achtergrondencontroles**

Bij het aanvragen of vernieuwen van een wapenvergunning worden er nu diepgaandere achtergrondcontroles uitgevoerd. Informatie wordt opgevraagd bij de politie, de Bundespolizei en het Zollkriminalamt. Kleine overtredingen kunnen al voldoende zijn om de aanvraag af te wijzen of de vergunning in te trekken.

3. **Meldingsplicht aan Jachtautoriteiten**

Als een vergunninghouder als onbetrouwbaar wordt beschouwd, moeten de autoriteiten deze informatie doorgeven aan de jachtautoriteiten. Dit betekent dat jagers onder verhoogd toezicht komen te staan, vooral bij het aanvragen van nieuwe jachtvergunningen.

4. **Verbod op Messen in Openbare Ruimtes**

Het dragen van een mes in het openbaar is nu verboden, ook voor jagers die bijvoorbeeld onderweg naar een jachtlocatie zijn. De wet staat alleen het vervoer van messen in afgesloten verpakkingen toe. Dit betekent dat jagers hun mes niet meer zichtbaar mogen dragen, zelfs niet tijdens hun rit naar het jachtterrein.

5. **Strikte Wapen- en Messenverbodsgebieden**

In bepaalde gebieden, zoals stations en evenementenlocaties, geldt een totaal verbod op wapens en messen. Jagers moeten hun wapens in afgesloten koffers of tassen vervoeren. Autoriteiten hebben het recht om voertuigen en tassen zonder reden te doorzoeken in deze verboden gebieden.

6. **Verbod op Springmessen**

Springmessen zijn nu volledig verboden, met weinig uitzonderingen. Jagers die deze messen voor hun werk gebruiken, moeten ze vervangen door een toegestaan alternatief.

Voorbeelden van Overtredingen:

1. **Onschuldige Facebook-Post** Een post met een foto van een jachttrofee of een grap over jagen kan als verontrustend worden opgevat en leiden tot een grondige controle van je betrouwbaarheid als wapenvergunninghouder. Dit kan zelfs tot intrekking van je wapenvergunning leiden.
2. **Tanken met een Mes aan je Broeksriem** Wanneer je onderweg bent naar de jacht en stopt om te tanken met je mes nog aan je riem, kun je in overtreding zijn als je je bevindt in een gebied waar een wapen- en messenverbod geldt. Dit kan resulteren in een boete of intrekking van je vergunning.

Advies voor Jagers

Deze wijzigingen onderstrepen het belang van extra zorg en verantwoordelijkheid bij het bezit en het dragen van wapens en messen, vooral voor jagers die in het openbaar reizen. Het is cruciaal om op de hoogte te blijven van de specifieke wetgeving in jouw regio en ervoor te zorgen dat je altijd voldoet aan de nieuwe eisen.

- Wees terughoudend en professioneel in uitlatingen, zowel online als offline.
- Controleer vooraf de regels en verboden in gebieden waar je naartoe reist.
- Vervoer messen en wapens altijd afgesloten en buiten

bereik.
- Vervang springmessen tijdig door toegestane alternatieven.

Met deze informatie kunnen jagers zich beter voorbereiden op de aangescherpte regels en overtredingen vermijden.

Waidmannsheil!

Nieuwsbrief 2024-4 Het Nederlands Jachtmuseum

Aan het laden...

Duurt het te lang?

Laad het document opnieuw

| Openen in nieuwe tab

Download [0.99 MB]

Rechter vernietigd goedkeuringsbesluit faunabeheerplan vrijgestelde diersoorten Gelderland

Gepubliceerd op: 19-december-2024 provincie Gelderland

De rechtbank Gelderland vernietigde op 17 december 2024 ons goedkeuringsbesluit voor het faunabeheerplan jacht en vrijstellingssoorten. Dat betekent dat per direct, tot nader order, bestrijding van de landelijk en provinciaal vrijgestelde soorten niet mogelijk is.Streep door bestrijding vrijgestelde soorten

Het gaat hierbij om de Canadese gans, houtduif, kauw, konijn, vos, zwarte kraai en veldmuis. De redenen hiervoor lopen uiteen. Zo stelt de rechtbank dat er voor sommige soorten onvoldoende onderbouwde schadecijfers zijn in het faunabeheerplan van de Faunabeheereenheid Gelderland. Of dat bij sommige soorten alternatieven en de effecten op de staat van instandhouding onduidelijk of onvoldoende onderbouwd zijn.

Uitzonderingen

Een uitzondering geldt voor schadebestrijding van vossen. Dat geldt gedurende de nacht waarvoor in en rond weidevogelgebieden een afzonderlijk faunabeheerplan met bijbehorende ontheffing onder voorwaarden geldt. Voor de jacht, binnen de daartoe gestelde jachttijden, op de

wildsoorten haas, fazant, wilde eend en houtduif heeft de uitspraak geen directe gevolgen in de uitvoering.

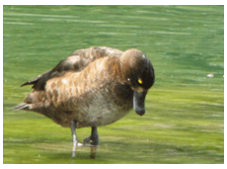
Tegemoetkoming

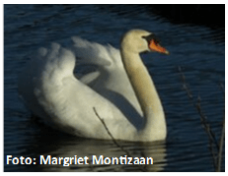
Grondeigenaren en grondgebruikers die schade aan vee of gewassen ervaren door de vrijgestelde soorten (buiten de periode dat de jacht daarop geopend is in het geval van houtduif), komen in aanmerking voor een tegemoetkoming in faunaschade. Meer informatie over de geactualiseerde soorten die nu ook in aanmerking komen voor een tegemoetkoming is binnenkort te vinden op de website van BIJ12. Faunabeheerders kunnen vragen stellen aan de Faunabeheereenheid Gelderland.

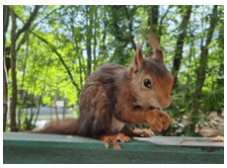
DWHC-nieuwsbrief mei t/m december 2024

Nieuwe video	**Video over pathologisch onderzoek van wolven** De faculteit Diergeneeskunde van Universiteit Utrecht heeft een informatieve video gemaakt over het pathologisch onderzoek dat DWHC doet bij wolven. In deze video ziet u zowel het macroscopisch als het microscopisch onderzoek. **Bekijk video >>**
	Vogelgriep lijkt zich uit te breiden

December	 Vogelgriep lijkt zich uit te breiden onder wilde vogels in Nederland. Vanaf november is het virus bevestigd bij vogels uit de provincies Groningen, Friesland, Noord-Holland, Flevoland, en Zuid-Holland (zie figuur). In totaal gaat het om 14 positieve gevallen, met name ganzen, enkele roofvogels en een knobbelzwaan. Het is belangrijk om dode vogels te melden. Hiermee wordt een beter beeld verkregen van de geografische spreiding van het virus en van de verspreiding onder verschillende vogelsoorten. **Lees meer >>**
	Aandacht voor vogelgriep
	 In Nederland treedt opnieuw verhoogde sterfte bij watervogels, roofvogels, en aaseters als gevolg van vogelgriep. Ook vleesetende zoogdieren worden getroffen door de vogelgriep. Het is erg belangrijk om dode vogels en zoogdieren te melden. Vogelgriep is een zoönose (ziekte mogelijk overdraagbaar van dier op mens). De omgang met dode wilde vogels vergt daarom de nodige hygiënemaatregelen. In dit bericht staat de meldwijzer voor vogelgriep. **Lees meer >>**
	HPAI aangetroffen in wilde vogels en pluimvee
	 In de afgelopen weken waren er steeds meer signalen dat hoogpathogene aviaire influenza (HPAI) rondgaat onder wilde vogels in Nederland. Ook raakte een pluimveebedrijf besmet. Van verhoogde vogelsterfte lijkt weinig sprake te zijn, maar het is zaak om de situatie nauwlettend te volgen. Elders in Europa werd een toenemend aantal gevallen van HPAI vastgesteld onder zowel gehouden als wilde vogels. In oktober/november ging het om ca. 200 gevallen op locaties met gehouden vogels, en ca. 260 wilde vogels. Vooral uit een zone van Polen en Duitsland tot in Italië kwamen veel meldingen. **Lees meer >>**
November	**Stand van zaken hazenonderzoek**
	 De sterfte van hazen aan een myxomatose-achtig virus duurt voort. Raak de dode dieren nooit met blote handen aan. Myxomatose is weliswaar geen zoönose, en dus in principe niet gevaarlijk voor mensen, maar dode hazen kunnen echter wel andere ziektekiemen hebben die wel gevaarlijk zijn voor mensen, zoals tularemie. In de periode van begin augustus t/m 18 november zijn door DWHC 45 hazen opgehaald voor onderzoek. Veel opgehaalde hazen hebben de myxomatose-achtige symptomen, sommigen niet. Bij deze, en ook bij hazen die wel myxomatose-achtige symptomen vertonen, zijn ook andere ziekten gevonden. **Lees meer >>**
	Rabiës bij vleermuizen
	 Op vrijdag 25 oktober is een kat van 2,5 jaar oud, een paar weken nadat ze thuiskwam met een vleermuis, ziek geworden van European bat lyssavirus type 1 (EBLV-1). De meeste vleermuizen die in Nederland voorkomen dragen het virus EBLV-1 niet bij zich. Bij laatvliegers die ziek of dood gevonden zijn is het virus in één op de vijf dieren gevonden. Bij gezonde laatvliegers wordt het veel minder vaak gevonden, en bij andere soorten vleermuizen komt het virus niet of nauwelijks voor. In dit bericht staat meer informatie over de ziekte en handleidingen voor vrijwilligers en professionals over het omgaan met vleermuizen. **Lees meer >>**

Oktober	**Voortgang nationale reeënsurveillance – verlenging t/m maart 2025**
	 Via de faunabeheereenheden hebben wildbeheereenheden/jagers en valwildcoördinatoren reeënbloed-bemonsteringssetjes gekregen van het DWHC. Tot nu toe zijn 22% van de uitgezette monsters aan ons teruggestuurd. Het project is verlengd t/m 30 maart 2025, zodat er ook monsters tijdens het geitenafschotseizoen genomen kunnen worden **Lees meer >>**
	Najaarstrek in volle gang, alert blijven op vogelgriep
	 Hoewel er signalen zijn dat hoogpathogene aviaire influenza (HPAI) nog steeds rondgaat onder wilde vogels in Nederland, leidt dit al meer dan een half jaar niet tot verhoogde vogelsterfte. De vraag is echter of er met de najaarstrek nieuwe varianten van het virus meekomen, die hier verandering in zullen brengen. Ook in de rest van Europa is het beeld van HPAI onder zowel gehouden als wilde vogels betrekkelijk rustig **Lees meer >>**

September	**Opnieuw aanzienlijke sterfte onder merels door usutu**
	 In de periode juli – september was er sprake van verhoogde ziekte en daarmee samenhangende sterfte onder met name merels. Het aantal meldingen bij het DWHC en het Sovon steeg sterk. Gedurende deze periode zijn vogels, waaronder merels, opgehaald voor onderzoek. In totaal zijn dit jaar 99 vogels met PCR getest op usutu. Van deze vogels waren er 25 positief, het grootste deel van deze positieve vogels zijn merels, namelijk 18 van de 21 geteste merels. **Lees meer >>**
	Verhoogde sterfte bij hazen door myxoma-achtige virusinfectie
	 Sinds 1 augustus is het aantal meldingen over zieke en dode hazen (*Lepus europaeus*) gestegen. De meldingen over zieke en dode hazen komen vooral uit Gelderland en Overijssel. Bij veel van deze hazen werden verdikte ogen of abnormaal gedrag gezien. Vaak werden dode hazen ook niet in hun leger gevonden maar “zo in het gras”. In het veld worden ook hazen gevonden die niet meer geschikt zijn voor onderzoek. In verband met de snelle verspreiding van deze nieuwe ziekte onder hazen is het belangrijk dat de dode hazen worden opgeruimd. **Lees meer >>**
	DWHC-nieuwsbrief mei t/m december 2024
	 Eind vorig jaar kregen het DWHC de eerste meldingen binnen over versufte en verzwakte zwanen die zich als een soort “zombies” gedroegen. In eerste instantie werd gedacht aan vogelgriep, maar uit onderzoek bleek dat ze niet hier niet mee besmet waren. Gedurende de afgelopen maanden zijn een aantal van deze zwanen uit onder andere Friesland en Zuid-Holland naar Utrecht gebracht voor verder onderzoek. Bij deze dieren werd een platworm *Trichobilharzia spp*. in de bloedvaten gevonden. **Lees meer >>**
	DWHC Jaarrapport 2023
	 Het jaarrapport van alle werkzaamheden van het DWHC over 2023 is nu beschikbaar. Pathologisch onderzoek bij DWHC is verricht op 365 wilde dieren in 2023. Dit waren 205 vogels, 157 zoogdieren, en 3 vissen. Daarnaast zijn er 868 kadavers/monsters van AI-doelsoort vogels en het kadaver van 1 vos direct naar WBVR in Lelystad gebracht in het kader van de AI-dode vogel monitoring. Klik hier om het jaarrapport in te zien: https://dwhc.nl/wp-content/uploads/sites/393/2024/09/DWHC-Jaarrapport-2023.pdf **Lees meer >>**
	Opnieuw verhoogde sterfte onder merels
	 Foto: Margriet Montizaan De afgelopen weken werden er verspreid over Nederland meer meldingen gedaan van zieke en dode merels dan gebruikelijk. Enkele van de vogels werden verzameld en positief getest op besmetting met het usutuvirus. Dit virus veroorzaakte in ons land eerder hoge sterfte onder met name merels in 2016-2018. De recente vondsten geven aan dat het virus nog steeds circuleert en merels treft. **Lees meer >>**

Juli	**[Rustige periode maar vogelgriepvirus nog niet weg]**
	 Tijdens de broedseizoenen van 2022 en 2023 veroorzaakte hoogpathogene aviaire influenza (HPAI) verhoogde of zelfs massale vogelsterfte onder wilde vogels in Nederland. Vooral enkele watervogelsoorten die dicht op elkaar in kolonies broeden, zoals meeuwen en sterns, waren het slachtoffer. Tot opluchting van vogelonderzoekers en natuurbeschermers zorgde HPAI in het afgelopen broedseizoen in deze kolonies niet voor problemen, al werd het virus nog wel enkele keren aangetroffen. **Lees meer >>**
	Update: Afrikaanse varkenspest aan de andere kant van de Rijn gevonden
	 Foto: Ton Heekelaar In Rheinland-Pfalz werden nabij de plaats Gimbsheim op 6 juli een ziek en een dood wild zwijn aangetroffen. Bij 1 van deze dieren is op 9 juli Afrikaanse Varkenspest bevestigd door het Friederich-Loeffler-Institut (FLI). Dit gebied ligt aan de andere kant van de Rijn dan de eerder in Hessen gemelde uitbraak onder wilde wilde zwijnen nabij Gross Gerau. Na vondst is een gebied met een straal van ongeveer 15 km aangewezen als beperkingszone met onder andere een algemeen jachtverbod. Daarnaast zijn het opruimen en bemonsteren van kadavers en vervoersbeperkingen in gang gezet. **Lees meer >>**
	Bijzondere gevallen bij rode eekhoorns
	 De rode eekhoorn (*Sciurus vulgaris*, verder eekhoorn genoemd) is in Nederland een beschermde diersoort. Bij het onderzoek door het DWHC bij dode eekhoorns naar doodsoorzaak is trauma de meest gevonden directe doodsoorzaak. In dit bericht worden een aantal bijzondere gevallen beschreven: doorgegroeide tanden, antivries, en parasieten. **Lees meer >>**
Juni	**Italië: Teken-encefalitis bij een ree en een gems**
	 Foto: Dick Pasman Teken-encefalitis is een hersen(vlies)ontsteking die wordt veroorzaakt door het teken-encefalitisvirus en die, zoals de naam al aangeeft, wordt overdragen door besmette teken. Van reeën en gemzen is bekend dat ze zelden ziek worden na een beet door een met TBEV-besmette teek maar dat ze wel antistoffen tegen het virus aanmaken. Hoewel zelden, zijn er nu in Italie toch twee gevallen van ziekte door TBEV-infectie beschreven: bij een ree in 2021 en bij een gems in 2023. **Lees meer >>**

Mei

Nieuwsbrief Enetwild

Enetwild is een internationaal Europees consortium waarin onderzoeksinstellingen op het gebied van wilde fauna en dierziekten samenwerken met een groot open netwerk aan partners, aan vraagstukken gesteld door de European Food Safety Agency. Het DWHC maakt onderdeel uit van het consortium.
Lees meer >>

Vos besmet met canine adenovirus-1

Eind januari 2024 ontving het DWHC een melding van een stervende vos langs de weg in de Groesbeek die door de dierenambulance Nijmegen werd opgehaald. De vos is naar een dierenarts gebracht die het stervende dier uit zijn lijden heeft verlost. De vos werd voor onderzoek opgehaald door het DWHC. Het dier had geen uitwendig zichtbare verwondingen, maar de aanwezigheid van onderhuidse bloedingen, een gescheurde lever en blo
Lees meer >>

Het DWHC wil iedereen enorm bedanken voor alle inzet, tijd, en betrokkenheid in 2024!

Een aantal handige links	
Vogelgriep	**Rabiës / EBLV-1**
Huidige testresultaten vogelgriep	Folder voor professionals en vrijwilligers van het RIVM
Handleiding opruimen dode (water)vogels van het NVWA	Folder voor professionals, vrijwilligers, en stakeholders van Eurobats (EN)
Algemene informatie over vogelgriep	

Voor het aan- en afmelden van de DWHC-nieuwsbrief, kunt u mailen naar h.f.hesselink@uu.nl

Kabinet en provincies komen met gerichte wolvenaanpak

Nieuwsbericht | 17-12-2024 | 16:22

Het kabinet en de provincies komen met een landelijke aanpak om wolvenaanvallen op mensen, huisdieren en vee zoveel mogelijk te voorkomen en effectiever op te treden als deze aanvallen toch plaatsvinden. Een van de belangrijkste speerpunten is dat er een Landelijk Team Veebescherming komt, dat veehouders gaat helpen om wolfwerende maatregelen te nemen. Ook komt er een Landelijk Informatiepunt Wolf (LIW), dat is bedoeld als een centrale plek voor publieksvragen, educatie en voorlichting over de wolf. Dat staat in de nieuwe Landelijke Aanpak Wolven (LAW) die staatssecretaris Jean Rummenie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) vandaag met de Tweede Kamer deelt.

Staatssecretaris Jean Rummenie van LVVN: "Het afgelopen jaar zijn we enorm geschrokken van alle incidenten met wolven, vooral die waar kinderen bij betrokken waren. Er moet daarom iets gebeuren. De nood is hoog, daarom heb ik met de provincies afspraken gemaakt om tot actie te kunnen komen. Ook heb ik in mijn Kamerbrief alvast mijn eerste gedachten over de definities van een probleemwolf en probleemsituatie gedeeld. Deze bespreek ik de komende tijd met de provincies en experts en zijn bedoeld om sneller te kunnen handelen bij incidenten."

In 2018 vestigde de eerste wolf sinds lange tijd zich in ons land. Sindsdien nam dit aantal toe naar 104 tot 124 wolven. Nederland is een klein en dichtbevolkt land met beperkte ruimte voor de wolf en de afgelopen tijd zijn er steeds vaker incidenten met mensen, huisdieren en vee. Dit heeft geleid tot maatschappelijke onrust en bij sommigen gevoelens van onveiligheid. Daarom intensiveren Rijk en de provincies hun

samenwerking op het wolvenbeleid. In de Landelijke Aanpak Wolven staan 14 verschillende activiteiten.

Activiteiten op de korte termijn

De activiteiten uit de Landelijke Aanpak Wolven richten zich op preventie, kennis- en informatiedeling, verbetering van incidentenbestrijding en een internationale aanpak. Hierbij wordt tegelijkertijd rekening gehouden met het feit dat Nederland een wettelijke verplichting heeft om de wolf – een Europese beschermde soort – te beschermen.

Een voorbeeld van een activiteit op de korte termijn is de lancering van de website en het telefoonnummer van het Landelijk Informatiepunt Wolf (LIW) in het begin van 2025. Hier kunnen mensen op een centrale plek duidelijke en onafhankelijke informatie krijgen, bijvoorbeeld over waar wolven zitten en wat ze kunnen doen als ze een wolf tegenkomen. Later wordt het LIW uitgebreid met aanvullende onderdelen, zoals het bestaande Wolvenmeldpunt van BIJ12 en het beschikbaar stellen van educatief- en publieksmateriaal aan onderwijs.

Ook werken we aan een Landelijk Team Veebescherming, dat veehouders gaat helpen om hekken te plaatsen die wolven tegenhouden en dat kennis en expertise beschikbaar stelt. Hierin nemen we de succesvolle ervaringen van het wolf fencing team in België en regionale fencing initiatieven die al bestaan in Nederland mee. Begin volgend jaar hebben we uitgewerkt welke stappen we moeten nemen om het team op te zetten en hoe lang dit zal duren.

Daarnaast onderzoeken we welke financiële mogelijkheden Europese fondsen bieden voor bescherming van gehouden dieren tegen de wolf en hoe andere Europese landen deze fondsen gebruiken. Verder wordt gewerkt aan het opzetten van een Landelijk Deskundigenteam Wolf, dat de provincies snel van onafhankelijk advies en inzet kan voorzien bij acute

situaties. Ook doet Wageningen University & Research (WUR) onderzoek voor het vaststellen van de Staat van Instandhouding van de Nederlandse wolvenpopulatie. Verder is het ministerie ook in gesprek met de Europese Commissie om aandacht te vragen voor de problematiek in Nederland, als klein en dichtbevolkt land, en over de mogelijkheden tot maatwerk.

Gedeputeerde Matthijs de Vries, namens de gezamenlijke provincies:
”De intensievere samenwerking met het Rijk juichen wij van harte toe. Door incidenten met de wolf zien we in sommige delen van ons land een toenemende maatschappelijke onrust. Dat heeft volop onze aandacht. Er is ook behoefte aan een toegankelijke plek waar je terecht kunt met vragen. Daar gaan we samen met het Rijk aan werken.”

Looptijd Landelijke Aanpak Wolven

De Landelijke Aanpak Wolven is een aanvulling op het beleid van de provincies en het Wolvenplan waar ze aan werken. Provincies zijn bevoegd gezag als het om de wolf gaat en daarmee primair beleidsverantwoordelijk. Staatssecretaris Rummenie is daarnaast systeemverantwoordelijk en heeft daarmee een coördinerende rol. De verdere uitwerking van de activiteiten uit de landelijke aanpak en afspraken over de financiering en capaciteit vindt de komende tijd plaats. Omdat de 14 activiteiten verschillend van aard zijn, varieert ook het tempo waarmee we ze kunnen uitvoeren. De aanpak loopt tot en met 2029.

Documenten

- **Kamerbrief over vaststelling Landelijke Aanpak Wolven**

  Staatssecretaris Rummenie (LVVN) informeert de Tweede

Kamer over de Landelijke Aanpak Wolven, door Rijk en provincies vastgesteld …

Kamerstuk: Kamerbrief | 17-12-2024

Overijssel gaat ‘probleemdieren’ aanpakken: wilde beesten zorgen voor veel schade

De provincie Overijssel heeft besloten 2 miljoen euro uit te trekken om overlast door wilde dieren te beperken en schade aan landbouw en natuur te verminderen. Dit besluit komt voort uit de groeiende problemen met “probleemdieren” zoals ganzen, vossen, steenmarters en reeën. Deze dieren veroorzaken schade aan gewassen, bedreigen de populatie van weidevogels en veroorzaken verkeersongevallen.

De belangrijkste maatregelen:

1.**Bescherming van weidevogels**:

•Uitbreiding en inrichting van weidevogelgebieden om vogels zoals de grutto, kievit en tureluur meer overlevingskansen te bieden.

•Predatoren zoals vossen, steenmarters, kraaien en verwilderde katten aanpakken in weidevogelgebieden, omdat deze dieren veel eieren en kuikens opeten.

2.**Beheer van zomerganzen**:

•Het terugbrengen van de populatie zomerganzen naar het niveau van 2005. Dit gebeurt via nestbeheer, het vangen van ruivogels en het aanpakken van groepen ganzen.

3.**Verkeersveiligheid rondom reeën**:

•Aanpakken van gevaarlijke verkeerssituaties om zowel dierenleed als aanrijdingen te verminderen, in samenwerking met de Faunabeheereenheid en vrijwilligers.

Reacties uit de landbouwsector:

Boeren, zoals Klaas de Lange, winnaar van de **Gouden Grutto 2022**, reageren positief op de plannen. Volgens De Lange is de aanpak van predatoren essentieel voor het succes van weidevogelbescherming. Hij benadrukt dat zonder controle op roofdieren de investering in weidevogelgebieden weinig effect zal hebben, omdat een groot deel van de eieren en kuikens momenteel wordt opgegeten.

Uitdagingen en vervolgstappen:

De provincie erkent dat de 2 miljoen euro slechts een begin is. Voor een structureel herstel van de weidevogelpopulatie is aanvullende financiering nodig. Er wordt gekeken naar nationale regelingen zoals de 500 miljoen euro die het Rijk vanaf 2026 jaarlijks beschikbaar stelt voor agrarisch natuurbeheer.

Het plan wordt in januari besproken in de Provinciale Staten, waarbij mogelijk meer duidelijkheid komt over hoe de maatregelen worden uitgevoerd en hoe de populatie van predatoren beheerd zal worden.

Tegemoetkoming faunaschade mogelijk voor meer diersoorten in Groningen

Gepubliceerd op: 05 december 2024

In de provincie Groningen kan sinds 1 december 2024 een tegemoetkoming worden aangevraagd voor schade die is veroorzaakt door konijnen, zwarte kraaien, kauwen, houtduiven, vossen en Canadese ganzen.

De aanleiding hiervoor is het nieuwe faunabeheerplan voor Groningen dat op 1 december in werking is getreden. Onder dit plan is schadebestrijding voor landelijk vrijgestelde en vergunningvrije soorten niet meer mogelijk. Daardoor is het nu mogelijk om een tegemoetkoming in faunaschade aan te vragen voor deze soorten.

De provincie Groningen maakt het nu mogelijk om een tegemoetkoming aan te vragen in faunaschade die is veroorzaakt door konijnen, zwarte kraaien, kauwen, houtduiven, vossen en Canadese ganzen. Grondgebruikers kunnen een tegemoetkoming aanvragen bij BIJ12 via het online portaal MijnFaunazakenDeze link opent in een nieuw tabblad.

Let op: de houtduif mag in het jachtseizoen nog wel bejaagd worden. Schade die ontstaat tussen 15 oktober en 31 januari komt daarom niet in aanmerking voor een tegemoetkoming.

Voorwaarden tegemoetkoming

Om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming in faunaschade moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan. Zo moeten preventieve maatregelen zijn genomen zoals vermeld in de Faunaschade PreventieKits van BIJ12. Alle voorwaarden

voor het verkrijgen van een tegemoetkoming staan op de pagina Tegemoetkoming aanvragen.

Ontheffing

Het is niet nodig voor de genoemde diersoorten een omgevingsvergunning (voorheen ontheffing) aan te vragen om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming.

Vragen?

Heeft u vragen naar aanleiding van dit bericht? Kijk op de pagina Faunaschade of neem contact op met BIJ12 via info@mijnfaunazakenbij12.nl of 085 – 486 22 22.

Verlenging Jagdschein en verzekeringsbewijs

Zoals we van Meijers Assuratiën de verzekeringsmakelaar van de NOJG vernamen, is er vraag naar Duitse verzekeringsbewijzen vanwege een veranderde situatie in Duitsland. Zij hebben direct contact opgenomen met Hienfeld en de Duitse verzekeraar.

Bij hen is het ook bekend is dat als gevolg van een aanpassing in de wapenwet in Duitsland, een aanvraag langer gaat duren.

In Nordrhein-Westfalen lost men het op middels bijgaande brief. Met bijgaande brief kan een jager de aanvraag voor de Duitse akte alvast in gang zetten. Bij afhalen van het bewijs, dient dan alsnog een verzekeringsbewijs getoond te worden.

Vertaling Brief over de aanvraag tot verlenging van de Jagdschein NRW

Door de wijzigingen in de wapenwet en de federale jachtwet als gevolg van de “Wet ter verbetering van de binnenlandse veiligheid en het asielstelsel”, die op 31 oktober 2024 in werking is getreden, kan er een langere verwerkingstijd zijn voor aanvragen en verlengingen van jachtvergunningen.
De antecedentenonderzoeken op grond van 1 § 17 van de federale jachtwet (BJagdG) en de §§ 5 en 6 van de wapenwet mogen pas worden uitgevoerd nadat de aanvraag is ingediend bij de lagere jachtautoriteit
Aanvragen voor de verlenging van een jachtvergunning die op 31 maart 2025 vervalt, moeten dus vroegtijdig, d.w.z. al in december 2024, worden ingediend.
De aanvraag is ook mogelijk als de aanvrager nog niet beschikt over een bewijs van voldoende jachtaansprakelijkheidsverzekering in overeenstemming met § 17 (1) nr. 4 BJagdG.
Deze moet dan met terugwerkende kracht worden aangeboden voor de afgifte (bv. ophaling) van de jachtvergunning.

Zie hieronder de brief van het Ministerie van Landwirtschaft und Verbraucherschutz NRW

Schreiben NRW zur JagdscheinverlaÌ‹gerungDownloaden

Beschermde status wolf wordt als het aan de EU ligt

verlaagd naar “Beschermd”

Een meerderheid van de Europese lidstaten wil de beschermde status van de wolf in Europa verlagen, van “strikt beschermd” naar “beschermd”. Het besluit volgt op een eerder voorstel van de Europese Commissie. De wet is daarmee echter nog niet aangepast. Wat is hiervoor nodig?

Beschermde status van de wolf verlagen

Als het aan de EU-lidstaten ligt, wordt de beschermde status van de wolf in Europa verlaagd van “strikt beschermd” naar “beschermd”. De EU-lidstaten in de Raad van de EU zijn akkoord met het eerdere voorstel van de Europese Commissie om de beschermde status van de wolf aan te passen. Nu de Raad heeft ingestemd met het voorstel, zal de EU de verlaging van de beschermde status van de wolf aan het Permanent Comité van het Verdrag van Bern voorleggen.

Wolvenroedels trekken steeds verder op in Europa. Door de beschermde status die wolven als inheemse soort genieten in Europa, heeft de wolf volop zijn terugkeer gemaakt in Europese regio’s, waaronder Nederlandse. De Europese Commissie en de Raad signaleren dat deze terugkeer tot conflicten leidt met lokale landbouw- en jachtgemeenschappen. Ursula von der Leyen, voorzitter van de Commissie, sprak eerder van een “*reëel gevaar*” voor de veestapel en mogelijk ook voor de mens.

Met het voorstel hopen de Commissie en de Raad op meer flexibiliteit bij het oplossen van sociaaleconomische conflicten die zijn gerelateerd aan de opkomst van wolven in Europa.

Overzicht: Veranderingen in de Beschermingsstatus van de Wolf en Implicaties

1. Internationale en Europese Aanpassingen

Verdrag van Bern:

•**Huidige status:** De wolf is “strikt beschermd”.

•**Wijziging:** Het Permanent Comité heeft ingestemd met verlaging naar “beschermd”. Dit maakt nationaal flexibel beleid mogelijk, zoals afschot bij problematische situaties.

•**Stemprocedure:** Vereist een tweederdemeerderheid van de aangesloten landen; recentelijk bereikt.

•**Betekenis:** Opent de weg voor minder stringente nationale regels zonder in strijd te zijn met internationale verplichtingen.

Europese Habitatrichtlijn:

•**Huidige status:** Verplicht lidstaten de wolf strikt te beschermen.

•**Aanpassing:** Vereist unanieme instemming van de EU-lidstaten, wat een aanzienlijke hindernis vormt door tegenstand van landen zoals Spanje en Ierland.

•**Gevolgen:** Zolang de Habitatrichtlijn niet wordt aangepast, blijft de strikte bescherming op EU-niveau van kracht, ook als het Bern Verdrag verandert.

2. Nationale Implementatie

•**Nederlandse situatie:**

•De Habitatrichtlijn is verwerkt in de Omgevingswet. Provincies hebben de verantwoordelijkheid om ontheffingen te verlenen voor beheermaatregelen.

•Provincies signaleren problemen met de huidige rigide regels, met name in gebieden met veel conflicten tussen wolven en mensen.

•**Lopende initiatieven:**

•Het Rijk werkt aan een **uitvoeringsagenda wolf**, gericht op preventie en snellere acties bij incidenten.

•Voorbereidingen voor een **landelijk team veebescherming** (Wolf Fencing Team) om veehouders te ondersteunen.

•Definiëring van “probleemwolf” om problematische wolven effectief te kunnen beheren. De staatssecretaris LVVN werkt ook aan het opstellen van een definitie voor een probleemwolf waarmee adequater en sneller ingrijpen bij incidenten mogelijk moet worden. Hierover voert hij gesprekken met provincies en deskundigen.

3. Politieke en Maatschappelijke Druk

•**Drukpunten:**

•Aanvallen van wolven op vee en zorgen over veiligheid versterken de roep om een soepeler beleid.

•Boerenorganisaties en landelijke gemeenschappen vragen om meer flexibele maatregelen.

•**Tegenstand:**

•Natuurbeschermingsorganisaties en partijen zoals de Partij voor de Dieren zien het loslaten van strikte bescherming als een gevaarlijk precedent.

•Europese groeperingen waarschuwen voor mogelijke afbreuk aan het natuurbeschermingsbeleid als geheel.

4. Conclusie en Toekomstperspectief

De verlaging van de beschermde status van de wolf is een gelaagd proces:

•**Internationaal:** Het Bern Verdrag is aangepast, wat ruimte biedt voor beleidswijzigingen.

•**Europees:** Aanpassing van de Habitatrichtlijn is cruciaal, maar vereist unanimiteit – een aanzienlijke uitdaging.

•**Nationaal:** Nederland werkt aan praktische oplossingen, zoals preventieve maatregelen, definiëring van probleemwolven, en het opzetten van een landelijke infrastructuur voor bescherming van vee.

•**Kernuitdaging:** Zolang de Habitatrichtlijn niet wordt aangepast, blijven veel restricties in stand. Tegelijkertijd wordt nationaal beleid voorbereid om, zodra mogelijk, meer flexibel beheer te implementeren.